

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Ali SERDENGECİ

Manisa Milletvekili

2.- Mehmet ARSLAN	Ankara Milletvekili
3.- Ömer İZGİ	Konya Milletvekili
4.- Hüseyin KALKAN	Balıkesir Milletvekili
5.- Nidai SEVEN	Ağrı Milletvekili
6.- Sadık YAKUT	Kayseri Milletvekili
7.- Ali IŞIKLAR	Ankara Milletvekili
8.- Nevzat TANER	Kahramanmaraş Milletvekili
9.- Edip ÖZBAŞ	Kahramanmaraş Milletvekili
10.- Reşat DOĞRU	Tokat Milletvekili
11.- H.Hüseyin BALAK	Tokat Milletvekili
12.- Orhan ŞEN	Bursa Milletvekili
13.- Lütfi CEYLAN	Tokat Milletvekili
14.- Hüseyin ARABACI	Bilecik Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Yükseköğretim kurumlarına öğrenci seçme ve yerleştirme işlemi 1999 yılına kadar iki basamaklı sınav sistemi ile gerçekleştirilmekte idi. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından 1999 yılından itibaren uygulamaya konulan tek basamaklı Öğrenci Seçme Sınavı uygulamasının yönetici, öğretmen, öğrenci ve veliler tarafından değerlendirilmesi sonucu bazı endişe ve tepkiler ortaya çıkmıştır. Yüksek öğretime geçişte genel ortaöğretim kurumlarına sağlanan avantaj dolayısıyla, mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarına öğrenci akışının olumsuz yönde etkilendiği gözlenmiştir.

1999-2000 öğretim yılından itibaren yükseköğretim kurumlarına girecek öğrencilerin seçme ve yerleştirme işlemleri, tek basamaklı ÖSS sınavı sonuçlarına göre ÖSS-SAY, ÖSS-SÖZ ve ÖSS-EA puan türleri esas alınarak yapılmaktadır. Yerleştirme işlemi sırasında; öğrencinin sınavdaki başarı puanına, ağırlıklı ortaöğretim başarı puanı, Yüksek Öğretim Kurulu'na, öğrenim gördüğü alanın devamı niteliğinde kabul edilen yükseköğretim programlarının tercih edilmesi halinde 0.5, diğer yükseköğretim programlarının tercih edilmesi halinde ise 0.2 katsayısı ile çarpılması suretiyle bulunacak rakam eklenerek Y-ÖSS-SAY, Y-ÖSS-SÖZ, Y-ÖSS-EA yerleştirme puanları hesaplanmaktadır.

Y-ÖSS-SÖZ puanı ile öğrenci alan Gazetecilik, Basın ve Yayımcılık, İletişim, Kütüphanecilik, Radyo Televizyon ve Sinema, Radyo-TV-Sinema ve Görsel Sanatlar, Sinema ve Televizyon; Y-ÖSS-SAY puanı ile öğrenci alan Bilgisayar Bilimleri Mühendisliği, Bilgisayar Mühendisliği, Bilgisayar ve Enformatik Mühendisliği, Deri Teknolojisi, Elektrik Mühendisliği, Elektrik-Elektronik Mühendisliği, Elektronik Mühendisliği, Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği, Gemi İnşaatı Mühendisliği, Gemi Makineleri İşletme Mühendisliği, Gıda Mühendisliği, İnşaat Mühendisliği, Kimya, Kimya Mühendisliği, Kimya Öğretmenliği, Makine Mühendisliği, Seramik

Mühendisliği, Su Ürünleri, Uçak Mühendisliği; Y-ÖSS-EA puanı ile öğrenci alan Ev Ekonomisi gibi mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında eğitimi yapılan yükseköğretim programlarına genel liselerin ilgili alanlarından mezun olanlara, ağırlıklı ortaöğretim başarı puanı 0.5 katsayısı ile çarpılmak suretiyle mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu mezunlarına göre büyük bir avantaj sağlanmıştır. Bu alanlarda mesleki ve teknik eğitim görmüş olanların ağırlıklı ortaöğretim başarı puanları sadece 0.2 katsayısı ile çarpılarak mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu mezunlarının alanlarında yükseköğretime girme şansları oldukça azaltılmıştır.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun ortaöğretimin amaç ve görevlerini belirleyen 28 inci maddesine göre, ortaöğretim kurumları, öğrencilerini yüksek öğretime veya hem mesleğe hem yüksek öğretime veya hayata ve iş alanlarına hazırlayan programların uygulandığı okullardır. Ayrıca, Kalkınma Planlarında ve hükümet programlarında mesleki ve teknik eğitime öncelik ve ağırlık verilmesi istenmektedir. Ancak, yükseköğretim kurumlarına öğrenci yerleştirilmesinde yapılan son uygulama, mesleki ve teknik eğitimdeki öğrenci sayılarında aşırı miktarlarda düşüslere sebep olacak ve plan hedeflerine ulaşılmasını büyük ölçüde engelleyecektir.

Sonuç olarak, 1999 yılından bu yana uygulanmakta olan yükseköğretim programlarına öğrenci yerleştirme sistemi; ağırlıklı ortaöğretim başarı puanı hesaplaması ve Yüksek Öğretim Kurulu tarafından belirlenen benzer/farklı alan uygulamasında yapılan hatalardan dolayı telafisi mümkün olmayan hatalı sonuçların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Konuyla ilgili öğrenciler ve velilerden Cumhurbaşkanlığı Makamına, Türkiye Büyük Millet Meclisine, YÖK Araştırma Komisyonuna, Milli Eğitim Komisyonuna, Yüksek Öğretim Kurulu'na ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın ilgili öğretim dairelerine binlerce şikayet dilekçesi ulaşmaktadır.

Bu durum, yeni bir yasal düzenlemenin kaçınılmaz gerekçelerini oluşturmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 45 (a) bendi ikinci fıkrası değişiklik gerekçesi

Ağırlıklı ortaöğretim başarı puanları maddenin önceki halinde iki safhali bir hesaplama sonucu elde edilmektedir.

- Birinci safhada, her aday için ortaöğretim başarı puanı hesaplanmaktadır. Ortaöğretim başarı puanlarının hesaplanmasında, adayın bireysel başarısını ifade eden mezuniyet notu dikkate alınmaktadır.
- İkinci safhada ise, birinci safhada elde edilen başarı puanları ortaöğretim kurumlarının o yıldaki Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) puan ortalamalarına göre ağırlıklandırılmaktadır. Bir başka ifade ile bir adayın bireysel başarı puanı adayla aynı ortaöğretim kurumundan mezun olan diğer adayların o yıldaki ÖSS puanlarına göre yeniden değerlenmektedir.

Yukarıda kısaca ifade edilmeye çalışılan AOBP hesaplanmasının birinci safhasında hesaplanan puan tamamen adayın ortaöğretimde gösterdiği bireysel başarısına dayanmaktadır. Böylece adayın mezun olduğu ortaöğretim kurumundan aynı yılda mezun olan diğer adayların göstermiş olduğu başarı durumu yükseköğretim programlarına geçişte adaya bir mükafat aracı olarak kullanılmaktadır. Bu durum, yeni metinde belirtilen uygulamada da korunmuştur. Ancak, bireysel başarı puanlarının ortaöğretim puan ortalamaları ile ağırlıklandırılması, hem aynı ortaöğretim kurumundan mezun olan adaylar hem de farklı ortaöğretim programlarından mezun olan adaylar arasında haksız rekabet yaratarak adalet ve fırsat eşitliği prensibini zedeleyecek sonuçlarının ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Çünkü bireyler arasında yapılan bir yarışmada tamamen bireysel başarının dikkate alınması esastır. Oysa bu uygulama, adayın bireysel başarısını, belli bir grubun başarısı ile ilişkilendirerek tamamen haksız bir biçimde müspet ya da menfi yönde etkilemektedir.

Diğer taraftan adayların ortaöğretim alanlarıyla ilgili olmayan bir yükseköğretim programını tercih etmeleri halinde, ağırlıklı ortaöğretim başarı puanlarının 0.2 katsayısı ile çarpılması, farklı alanlardaki programların tercihinin kısıtlamaktadır. Ancak, yükseköğretim programlarına yerleştirmede ağırlıklı ortaöğretim başarı puanlarının farklı katsayılarla çarpılmasına esas teşkil eden ve YÖK tarafından belirlenen benzer/farklı alanların tespiti sadece genel liseler için belirlenen kriterlere göre yapılmaktadır. Bu sebeple, bir mesleğe yönelik program uygulayan lise ve dengi okullarda okutulan programların yükseköğretim kurumlarında devamı niteliğinde olan alanların tespitinde haksızlığa sebep olacak sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bunun en açık örneği, genel liselerin fen kolundaki programlarla aynı eğitimi veren ve dört yıl süreli teknik lisenin bilgisayar kolundan mezun olan bir adayın bir yükseköğretim kurumunun bilgisayar mühendisliği programını tercih etmesi halinde “BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ” programı farklı alan olarak kabul edilmekte ve ağırlıklı ortaöğretim başarı puanı 0.5 yerine 0.2 katsayısı ile çarpılmaktadır.

Sistem bu uygulaması ile mesleki ve teknik eğitim okullarının devamı niteliğinde olan yükseköğretim programlarını farklı alan olarak değerlendirmekte, fırsat eşitliğinin ötesinde haksız rekabete sebep olmakta ve eğitim ekonomisi açısından da uygun değildir.

Madde 45 (a) bendi üçüncü fıkrası değişiklik gerekçesi

Bu madde, mesleki ve teknik eğitime olan ilgiyi artırmak, gençleri mesleki ve teknik eğitime teşvik etmek ve alanlarındaki meslek yüksekokulu programlarını tercih ederek kısa yoldan hayata atılmalarını sağlamaktır.

YÜKSEKÖĞRETİM KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1.- 04.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun değişik 45'inci maddesinin (a) bendinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Adayların ortaöğretim süresindeki bireysel başarılarını ifade eden mezuniyet notları esas alınarak, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince belirlenen bir yöntemle ağırlıklı ortaöğretim başarı puanı (AOBP) bulunur. AOBP'nın tüm adaylar için eşit uygulanacak bir katsayı ile çarpımı sonucunda elde edilen puanlar yükseköğretim kurumlarına giriş sınavı puanlarına eklenir. Bu şekilde belirlenen puanlar adayların yükseköğretim kurumlarına yerleştirilmesinde esas alınır.

Bir mesleğe yönelik programlar uygulayan liselerin mezunları, mezun oldukları programların devamı niteliğindeki yükseköğretim programlarına girerken, ağırlıklı ortaöğretim başarı puanının tüm adaylar için eşit uygulanan katsayıya ek bir değer ilave edilmesiyle bulunan katsayı ile çarpılması sonucu elde edilen puanlar, yükseköğretim kurumlarına giriş sınavı puanlarına eklenir. Mezuniyet programlarının devamı niteliğindeki yükseköğretim programlarını Yükseköğretim Kurulu ve Milli Eğitim Bakanlığı birlikte belirler.”

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

